

**UJEDINJENE  
NACIJE**



Međunarodni sud za krivično  
gonjenje osoba odgovornih za  
teška kršenja međunarodnog  
humanitarnog prava počinjena  
na teritoriji bivše Jugoslavije  
od 1991. godine

Predmet br. IT-95-5/18-T  
Datum: 5. novembar 2012.  
Original: engleski

**PRED PRETRESNIM VIJEĆEM**

**U sastavu:** sudija O-Gon Kwon, predsjedavajući  
sudija Howard Morrison  
sudija Melville Baird  
sudija Flavia Lattanzi, rezervni sudija

**Sekretar:** g. John Hocking

**Odluka od:** 5. novembra 2012.

**TUŽILAC**

**protiv**

**RADOVANA KARADŽIĆA**

**JAVNO**

---

**ODLUKA PO ZAHTJEVU OPTUŽENOG ZA PRIHVATANJE IZJAVE VEHIDA  
KARAVELIĆA NA OSNOVU PRAVILA 92bis**

---

**Tužilaštvo**

g. Alan Tieger  
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

**Optuženi**

g. Radovan Karadžić

**Branilac u pripravnosti**

g. Richard Harvey

**OVO PRETRESNO VIJEĆE** Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po "Zahtjevu za prihvatanje izjave generala Vehida Karavelića i povezanih dokaznih predmeta na osnovu pravila 92bis", koji je optuženi podnio 1. oktobra 2012. (dalje u tekstu: Zahtjev), i ovim donosi odluku po njemu.

### **I. Proceduralni kontekst i argumentacija**

1. Optuženi je 15. avgusta 2012. u vezi sa Zahtjevom zatražio da se rok od 27. avgusta 2012. godine, koji je Vijeće odredilo za podnošenje svih podnesaka za prihvatanje dokaza na osnovu pravila 92bis Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik) odgodi do 30. septembra 2012.<sup>1</sup> Vijeće je 27. avgusta 2012. odobrilo zahtjev optuženog i naložilo mu da Zahtjev podnese najkasnije do 28. septembra 2012. godine.<sup>2</sup> Optuženi je 27. septembra 2012. na povjerljivoj osnovi podnio "Zahtjev za drugo produženje roka: Zahtjev na osnovu pravila 92bis" (dalje u tekstu: Zahtjev za drugo produženje roka), u kojem traži da se rok za podnošenje Zahtjeva dodatno produži do 2. oktobra 2012. godine.<sup>3</sup> Tužilaštvo je 28. septembra 2012. putem *e-maila* obavijestilo Vijeće i optuženog da neće podnijeti odgovor na Zahtjev za drugo produženje roka. Vijeće je 1. oktobra 2012. putem *e-maila* obavijestilo strane u postupku da je odlučilo da odobri Zahtjev za drugo produženje roka i da smatra da je Zahtjev podnesen na vrijeme.

2. Optuženi u Zahtjevu traži da se na osnovu pravila 92bis u spis uvrsti izjava generala Vehida Karavelića (dalje u tekstu: Izjava), kao i dokumenti koji se u njoj pominju (dalje u tekstu: Dokumenti) (pod zajedničkim nazivom: Predloženi dokazi).<sup>4</sup> Optuženi tvrdi da Izjava ispunjava sve kriterijume za prihvatanje na osnovu pravila 92bis i da je relevantna za njegovu tezu da je u cijelom Sarajevu bilo legitimnih vojnih ciljeva,

---

<sup>1</sup> Zahtjev za izmjenu roka: Zahtjev na osnovu pravila 92bis, povjerljivo, 15. avgust 2012., par. 1-2, 7.

<sup>2</sup> Odluka po Zahtjevu optuženog za produženje roka za podnošenje zahtjeva na osnovu pravila 92bis, povjerljivo, 27. avgust 2012. godine, par. 5.

<sup>3</sup> Zahtjev za drugo produženje roka, par. 4.

<sup>4</sup> Zahtjev, par. 1, 10, Dodatak A.

uključujući i one u stambenim područjima, te shodno tome, da granatiranje nije bilo neselektivno kako se navodi u tački 9 i 10 Treće izmijenjene optužnice (dalje u tekstu: Optužnica).<sup>5</sup> Osim toga, optuženi tvrdi da Predloženi dokazi imaju dokaznu vrijednost jer će se koristiti za vrijeme svjedočenja vještaka optuženog u sklopu njihovog prikaza mapa s lokacijama legitimnih vojnih ciljeva u Sarajevu a, osim toga, ti dokazi ne govore o djelima, ponašanju i "duševnom stanju" optuženog.<sup>6</sup> Prema argumentu optuženog, nema svrhe pozvati Karavelića (dalje u tekstu: Svjedok) radi unakrsnog ispitivanja budući da se njegov iskaz odnosi samo na bazu zločina i da je sličan onima koje su dali svjedoci tužilaštva za koje optuženom nije bilo dozvoljeno da ih unakrsno ispita; međutim, on navodi da on ne bi prigovorio da se Svjedok ponovo pozove radi unakrsnog ispitivanja.<sup>7</sup> U vezi s Dokumentima, optuženi tvrdi da su Dokumenti, zbog toga što se u Izjavi isključivo govori o njima, nužan i neodjeljiv dio njegovog iskaza.<sup>8</sup> On traži da se oni uvrste u spis kao povezani dokazni predmeti budući da bez Dokumenta Izjava nema nikakve vrijednosti.<sup>9</sup> Na kraju, optuženi obavještava Vijeće da je Izjavu ovjerio predsjedavajući službenik kojeg je imenovao Sekretarijat Međunarodnog suda i da, prema tome, ona udovoljava uslovima iz pravila 92bis(B) Pravilnika.<sup>10</sup>

3. Tužilaštvo je 10. oktobra 2012. podnijelo "Odgovor na Zahtjev za prihvatanje izjave generala Vahida Karavelića i povezanih dokaznih predmeta na osnovu pravila 92bis" (dalje u tekstu: Odgovor), u kojem navodi da se protivi Zahtjevu optuženog za prihvatanje Predloženih dokaza na osnovu pravila 92bis.<sup>11</sup> Tužilaštvo, prije svega, tvrdi da je Izjava "bez suštine" osim kratkog prikaza opštih podataka o Svjedoku, spiska dokumenata koji se u njoj pominju i nekoliko opštih primjedbi Svjedoka.<sup>12</sup> Konkretno, Svjedok navodi da "nije pročitao Dokumente, ne isključuje da su falsifikovani ili manipulisani i ne govori o sadržaju dokumenata", ali ipak dodaje da se Dokumenti čine autentični po formi.<sup>13</sup> Zbog toga tužilaštvo tvrdi da je Izjava ograničene vrijednosti, čak i

---

<sup>5</sup> Zahtjev, par. 3-4.

<sup>6</sup> Zahtjev, par. 5-6.

<sup>7</sup> Zahtjev, par. 8.

<sup>8</sup> Zahtjev, par. 9.

<sup>9</sup> Zahtjev, par. 9.

<sup>10</sup> Zahtjev, par. 7, Dodatak A.

<sup>11</sup> Odgovor, par. 1, 13.

<sup>12</sup> Odgovor, par. 1, 4.

<sup>13</sup> Odgovor, par. 1, 4; v. Izjava, par. 6-7.

u ograničenu svrhu utvrđivanja vjerodostojnosti dokumenata.<sup>14</sup> Nadalje, tužilaštvo tvrdi da Zahtjev više podsjeća na zahtjev za prihvatanje dokaza bez posredstva svjedoka nego na zahtjev na osnovu pravila 92*bis*, ali da optuženi ne poštuje konkretne uslove za prihvatanje dokumenata bez posredstva svjedoka.<sup>15</sup>

4. Tužilaštvo konstatuje da pravilo 92*bis*, u principu, dozvoljava podnošenje izjave svjedoka u svrhu utvrđivanja vjerodostojnosti dokumenata kako bi bili označeni radi identifikacije i kako bi se kasnije zatražilo potpuno prihvatanje dokumenata posredstvom drugog svjedoka ili zahtjeva kojim se traži prihvatanje dokaza bez posredstva svjedoka.<sup>16</sup> Međutim, tužilaštvo napominje da, između ostalog, (1) za većinu Dokumenata nije potrebno dodatno utvrditi vjerodostojnost;<sup>17</sup> (2) da je pet dokumenata u ovom predmetu već uvršteno u dokaze;<sup>18</sup> (3) da tužilaštvo, u ranijoj komunikaciji između strana u postupku u vezi s vjerodostojnošću predloženih dokaznih predmeta odbrane, nije prigovorilo vjerodostojnosti 51 od 58 Dokumenata, što Izjavu u velikoj mjeri čini suvišnom;<sup>19</sup> (4) da se stiče utisak da Svjedok nije u stanju da utvrdi vjerodostojnost nekih Dokumenata;<sup>20</sup> (5) da prijevod pet Dokumenata na engleski nije unesen u elektronski sistem za vođenje suđenja *e-court*;<sup>21</sup> i (6) da jedan dokument nije dostupan u sistemu *e-court*.<sup>22</sup> Zbog toga, prema argumentima tužilaštva, "nije bilo potrebno da odbrana rasipa resurse Međunarodnog suda kako bi se sastala sa svjedokom i pripremila Izjavu koja je od početka bila, po svoj prilici, besmislena."<sup>23</sup>

## **II. Mjerodavno pravo**

5. Vijeće je 15. oktobra 2012. donijelo "Odluku po Trećem zahtjevu tužilaštva za prihvatanje izjava i transkripata iskaza umjesto svjedočenja *viva voce* na osnovu pravila 92*bis* (svjedoci za grad Sarajevo)" (dalje u tekstu: Odluka po Trećem zahtjevu na osnovu

---

<sup>14</sup> Odgovor, par. 4. V. i Odgovor, par. 7.

<sup>15</sup> Odgovor, par. 5.

<sup>16</sup> Odgovor, par. 7.

<sup>17</sup> Odgovor, par. 8.

<sup>18</sup> Odgovor, par. 8.

<sup>19</sup> Odgovor, par. 9.

<sup>20</sup> Odgovor, par. 10.

<sup>21</sup> Odgovor, par. 11.

<sup>22</sup> Odgovor, par. 11.

<sup>23</sup> Odgovor, par. 12.

pravila 92bis), u kojoj je ukratko izložilo mjerodavno pravo za zahtjeve na osnovu pravila 92bis. Vijeće ovdje neće ponovo govoriti o mjerodavnom pravu, ali ako je potrebno, upućuje na relevantne paragrafe Oduke po Trećem zahtjevu.<sup>24</sup>

6. Vijeće podsjeća na to da kada strana u postupku predloži dokaze na osnovu pravila 92bis, ona takođe može predložiti kao dokaze dokumente o kojima svjedok govori u svojoj pisanoj izjavi ili ranijem svjedočenju.<sup>25</sup> Kako je navedeno u Odluci po Trećem zahtjevu na osnovu pravila 92bis, u dokaze se mogu uvrstiti samo oni povezani dokazni predmeti koji "čine neodvojivi i nezamjenjivi dio svjedočenja".<sup>26</sup> Da bi neki povezani dokazni predmet bio svrstan u tu kategoriju, o njemu svjedok mora govoriti u transkriptu svog ranijeg svjedočenja ili u pisanoj izjavi ili ako bi bez prihvatanja dotičnog dokaznog predmeta taj transkript ili pisana izjava postali nerazumljivi ili bi im se smanjila dokazna vrijednost.<sup>27</sup>

### **III. Diskusija**

7. Vijeće podsjeća da su, na osnovu pravila 89(C) i (D) Pravilnika, relevantnost i dokazna vrijednost osnovni uslovi za prihvatanje dokaza na osnovu pravila 92bis.<sup>28</sup>

8. Vijeće prvo konstatuje da optuženi iznosi Predložene dokaze kako bi pokazao da su u cijelom Sarajevu postojali legitimni vojni ciljevi i da, prema tome, granatiranje Sarajeva nije bilo neselektivno, kako se navodi u tački 9 i 10 Optužnice.<sup>29</sup> Vijeće konstatuje da je Svjedok bio zamjenik komandanta, a kasnije, od septembra 1992. do avgusta 1995., i komandant 1. korpusa Armije Bosne i Hercegovine (dalje u tekstu: ABiH).<sup>30</sup> Vijeće konstatuje i to da se Izjava sastoji od sedam kratkih paragrafa,<sup>31</sup> od kojih

<sup>24</sup> Odluka po Trećem zahtjevu na osnovu pravila 92bis, par. 4-11.

<sup>25</sup> Odluka po Zahtjevu optuženog za prihvatanje ranijih svjedočenja Thomasa Hansena i Andrewa Knowlesa na osnovu pravila 92bis, 22. avgust 2012. (dalje u tekstu: Odluka po Zahtjevu optuženog na osnovu pravila 92bis), par. 11; Odluka po Trećem zahtjevu na osnovu pravila 92bis, par. 11.

<sup>26</sup> Odluka po Trećem zahtjevu na osnovu pravila 92bis, par. 11.

<sup>27</sup> Odluka po Trećem zahtjevu na osnovu pravila 92bis, par. 11.

<sup>28</sup> Odluka po Trećem zahtjevu na osnovu pravila 92bis, par. 4. V. i Odluka po Zahtjevu optuženog na osnovu pravila 92bis, par. 6.

<sup>29</sup> V. Zahtjev, par. 4.

<sup>30</sup> V. Izjava, par. 3.

<sup>31</sup> Vijeće konstatuje da je posljednji paragraf Izjave rukom pisana bilješka Svjedoka koju je Svjedok, po svemu sudeći, dodao tokom postupka ovjere. V. Izjava, par. 7. Vijeće takođe konstatuje da je Svjedok

su u četiri izneseni opšti podaci o Svjedoku, uključujući samo datum rođenja i sažet opis vojne službe u ABiH.<sup>32</sup> Ostatak Izjave sastoji se od 58 dokumenata, u vezi s kojima Svjedok izjavljuje da se "čini da svaki od njih po formi i sadržaju odgovara originalnim dokumentima ABiH", ali da nije pročitao nijedan od njih, već je samo pogledao u kakvoj su "formi" sastavljeni.<sup>33</sup> Zbog toga Vijeće smatra da Izjava sama po sebi nema nikakvu dokaznu vrijednost u ovom predmetu. Osim toga, Vijeće je mišljenja da Izjava ne odgovara tipu pisanih dokumenata koji su prihvatljivi u smislu pravila 92*bis* budući da je lišena sadržaja. Shodno tome, Vijeće zaključuje da Izjavu neće uvrstiti u spis.

9. Da bi do kraja ispunilo svoj zadatak, Vijeće je pregledalo Dokumente koji se pominju u Izjavi i, prije svega, konstatuje sljedeće: (1) četiri Dokumenta već su uvrštena u spis kao dokazni predmeti u ovom predmetu,<sup>34</sup> a jedan je označen radi identifikacije;<sup>35</sup> (2) jedan Dokument nije dostupan u sistemu *e-court*;<sup>36</sup> (3) prijevodi šest Dokumenta na engleski nisu uneseni u sistem *e-court*;<sup>37</sup> a (4) pet Dokumenta nisu dokumenti ABiH.<sup>38</sup> Što se tiče preostalih Dokumenta koji su dostupni u sistemu *e-court* a još nisu uvršteni u spis u ovom predmetu, uzimajući u obzir da Svjedok ne iznosi nikakve komentare o sadržaju *bilo kojeg* Dokumenta, oni nikako ne bi bili prihvatljivi kao nezamjenjiv i neodvojiv dio Izjave da je Vijeće odlučilo da ih uvrsti u spis.

10. Shodno tome, Vijeće smatra da Predloženi dokazi ne ispunjavaju uslove za prihvatanje. Osim toga, budući da Predloženi dokazi ne dostižu ni najniži mogući prag za uvrštavanje u spis na osnovu pravila 89, Vijeće neće dalje razmatrati faktore u korist uvrštavanja u spis dokaza u pisanoj formi na osnovu pravila 92*bis*.

11. Na osnovu ranijih odluka Vijeća o uvrštavanju u spis dokaza u ovom predmetu, optuženi i njegov pravni tim su trebali znati da Predloženi dokaz vjerovatno neće ispuniti

---

rukom ispravio datum jednog Dokumenta (dodijeljeni broj na osnovu pravila 65*ter* 1D20062) u originalnoj Izjavi; međutim, ta ispravka nije unesena u prijevod Izjave na engleski. V. Izjava, str. 5.

<sup>32</sup> Izjava, par. 1-4.

<sup>33</sup> Izjava, par. 6-7 [naglasak dodat].

<sup>34</sup> V. D181, D185, D496, D858.

<sup>35</sup> V. MFI D183. Vijeće konstatuje da optuženi u Zahtjevu ne navodi da je D183 označen radi identifikacije, već upućuje na dokazni broj dokumenta.

<sup>36</sup> V. Dokument na osnovu pravila 65*ter* broj 1D20073.

<sup>37</sup> V. dokumente na osnovu pravila 65*ter* broj 1D00331, 1D00381, 1D00445, 1D00502, 1D01831, 1D20063.

<sup>38</sup> V. dokumente na osnovu pravila 65*ter* broj 1D20071, 1D20072, 1D20074, 1D20075, 1D20076.

uslov za prihvatanje na osnovu pravila 89 i pravila 92*bis* Pravilnika. Shodno tome, Vijeće izražava zabrinutost u vezi s načinom na koji optuženi koristi resurse i vrijeme Međunarodnog suda za podnošenje takvog zahtjeva, uz dva zahtjeva u kojima traži produženje roka da ga podnese, a naročito zahtjev kojim traži da Sekretarijat Međunarodnog suda imenuje službenika suda da putuje radi ovjere Izjave.

#### **IV. Dispozitiv**

12. Shodno tome, na osnovu pravila 54, 89 i 92*bis* Pravilnika, Vijeće ovim **ODBIJA** Zahtjev.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je mjerodavna engleska verzija.

/potpis na originalu/  
sudija O-Gon Kwon,  
predsjedavajući

Dana 5. novembra 2012.  
U Haagu,  
Nizozemska

**[pečat Međunarodnog suda]**